Lietas arhīva Nr. C-3381-20/12
ECLI:LV:RPPT:2020:0918.C68338120.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 18.septembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa, tiesnese I.Augustāne, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2020.gada 29.jūnijā /pers. A/ (turpmāk arī– prasītāja), cēla Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī– atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pusēm /datums/piedzima kopīgs dēls /pers. C/. Pēc bērna piedzimšanas puses apmēram pusgadu nodzīvoja kopā. Pēc kopdzīves pārtraukšanas prasītāja realizē dēla ikdienas aizgādību. Atbildētājs dēla dzīvē piedalās vidēji divas vai trīs reizes mēnesī, pavadot ar bērnu dažas stundas katrā tikšanās reizē.

Prasītāja ir veikusi aprēķinu, kurā norādīts, ka vidēji ik mēnesi bērna uzturēšanai ir nepieciešami ne mazāk kā 400 *euro*. Prasītāja norāda, ka viņas ienākumi ir ģimenes pabalsts un bezdarbnieka pabalsts. Viņai nepieder neviena kustama vai nekustama manta no kuras varētu gūt papildus ienākumus. Prasītāja ir zināms, ka atbildētājs strādāja tiešsaistes azartspēļu jomā un viņa alga pārsniedza 1000 *euro* mēnesī, bet precīzas informācijas prasītājai nav. 2018.gada otrajā pusē atbildētājs maksāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā, kas liecina, ka viņš šādu summu ir spējīgs maksāt. 2019.gadā un 2020.gada sākumā uzturlīdzekļi svārstījās no 130 *euro* līdz 180 *euro*, bet pārsvarā tie bija 150 *euro*.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai dēla uzturam 200 *euro* apmērā ik mēnesi.

2020.gada 15.jūlijā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, tajos norādīts, ka atbildētājs atzīst prasību daļā par uzturlīdzekļu samaksu 130 *euro* mēnesī. Atbildētājs norāda, ka 2018.gadā maksāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā, dēls bija ierakstīts kā apgādājamais atbildētāja nodokļu grāmatiņā, kā rezultātā atbildētājam bija iespēja saņemt nodokļu atvieglojumus, kas sastādīja aptuveni 70 *euro* mēnesī. Pēc prasītājas lūguma 2018.gada 22.decembrī atbildētājs dēlu izrakstīja no savas nodokļu grāmatiņas, taču norādīja, ka tādā gadījumā varēs maksāt uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī, kam prasītāja piekrita. Kopš 2019.gada janvāra atbildētājs maksā uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī, norāda, ka pusotru gadu prasītājai nekādu pretenziju nebija.

2020.gada pavasarī atbildētāja ienākumi samazinājās gan COVID ierobežojumu dēļ, gan veselības dēļ. Nācās atteikties no naktsmaiņām. Kopš 2020.gada 1.jūnija atbildētājs ir darbnespējīgs elkoņa lūzuma dēļ, sekos operācija un četru mēnešu rehabilitācija. Papildus atbildētājs norāda, ka oktobrī viņam un dzīvesbiedrei gaidāms ģimenes pieaugums, līdz ar to, viņam būs jāuztur divi bērni.

Saskaņā ar 2020.gada 25.septembrī tiesā saņemto /pers. A/ lūgumu par pilna sprieduma teksta sastādīšanu, un Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otro^{1} daļu, tiesa sastāda spriedumu atbilstoši 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un daļēji apmierināma.

Atbilstoši lietas materiālos esošajai dzimšanas apliecības kopijai, puses ir vecāki nepilngadīgajam /pers. C/, kurš dzimis /datums/(lietas 11.lapa).

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēlam /pers. C/ 200 *euro* apmērā ik mēnesi. Prasītāja norāda, ka viņas ienākumi ir ģimenes pabalsts un bezdarbnieka pabalsts. Viņai nepieder neviena kustama vai nekustama manta no kuras varētu gūt papildus ienākumus. Prasītāja ir zināms, ka atbildētājs strādāja tiešsaistes azartspēļu jomā un viņa alga pārsniedza 1000 *euro* mēnesī, bet precīzas informācijas prasītājai nav. 2018.gada otrajā pusē atbildētājs maksāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā, kas liecina, ka viņš šādu summu ir spējīgs maksāt.

Atbildētājs savos paskaidrojumos atzina prasību par uzturlīdzekļu samaksu 130 *euro*. Atbildētājs norāda, ka 2018.gadā maksāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā, dēls bija ierakstīts kā apgādājamais atbildētāja nodokļu grāmatiņā, kā rezultātā atbildētājam bija iespēja saņemt nodokļu atvieglojumus, kas sastādīja aptuveni 70 *euro* mēnesī. Pēc prasītājas lūguma 2018.gada 22.decembrī atbildētājs dēlu izrakstīja no savas nodokļu grāmatiņas, taču norādīja, ka tādā gadījumā varēs maksāt uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī, kam prasītāja piekrita. Kopš 2019.gada janvāra atbildētājs maksā uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī, norāda, ka pusotru gadu prasītājai nekādu pretenziju nebija.

2020.gada pavasarī atbildētāja ienākumi samazinājās gan COVID ierobežojumu dēļ, gan veselības dēļ. Nācās atteikties no naktsmaiņām. Kopš 2020.gada 1.jūnija atbildētājs ir darbnespējīgs elkoņa lūzuma dēļ, sekos operācija un četru mēnešu rehabilitācija. Papildus atbildētājs norāda, ka oktobrī viņam un dzīvesbiedrei gaidāms ģimenes pieaugums, līdz ar to, viņam būs jāuztur divi bērni.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgo sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu, minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu

vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2018.gada 1.janvāra ir 430 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 107,50 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 129,00 *euro* ik mēnesi.

Prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā, proti, virs valstī noteiktā minimālā apmēra.

Tā kā dēls dzīvo pie prasītājas, tad tiesa atzīst, ka viņa arī realizē bērna aprūpi un uzraudzību ikdienā, nodrošina visas viņa vajadzības, līdz ar ko ir tiesīga saņemt no atbildētāja līdzekļus dēla uzturam.

Prasītāja ir norādījusi, ka dēla uzturam ir nepieciešami ne mazāk kā 400 *euro* ik mēnesi. Prasītājas ienākumi ir ģimenes pabalsts un bezdarbnieka pabalsts. Viņai nepieder neviena kustama vai nekustama manta no kuras varētu gūt papildus ienākumus. Tāpat prasītāja norāda, ka dēls ikdienā nedzīvo pie atbildētāja, līdz ar to viņam ir labākas iespējas meklēt un atrast labāk atmaksātu darbu nekā prasītājai. Prasītājas ieskatā ir taisnīgi noteikt, ka atbildētājam jāsedz vismaz puse no bērna uzturēšanai nepieciešamajiem izdevumiem, tas ir 200 *euro* mēnesī.

Tiesa uzskata, ka būtiski ir noskaidrot, vai atbildētāja gūtie ienākumi ir pietiekoši, lai nodrošinātu uzturlīdzekļu maksāšanu tādā apmērā, kā to lūdz prasītāja. Vienlaicīgi jāapsver bērna uzturam nepieciešamie un reālie izdevumi.

Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa noteic, ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda. Pie šādiem faktiem pieder vēstures notikumi, dabas notikumi, kā arī vispārzināmas uz pieredzi pamatotas patiesības. Jautājumu par to, vai fakts uzskatāms par vispārzināmu, izšķir tiesa. Kā Senāts norādījis 2011.gada 18.maija spriedumā lietā SKC-863, "tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus" (*sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.–336.lpp.*).

Tiesa neapšauba nepieciešamību uzturēt bērnu prasītājas norādītajā apjomā, taču, kā iepriekš minēts, pieprasāmo uzturlīdzekļu apjoms samērojams ar atbildētāja iespējām to sniegt.

Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka pusēm nepieder tāda kustama vai nekustama manta, no kuras būtu gūstami jebkādi ienākumi. Tiesa ņem vērā, ka pati prasītāja ir izvēlējusies ienākumus algotā darbā negūt.

Tāpat tiesa atzīst, par vērā ņemamu atbildētāja norādīto un prasītājas neapstrīdēto apstākli par savu šī brīža finansiālo stāvokli, proti, ka atbildētājs atrodas ilgstošā darbnespējā, paredzēta operācija un četru mēnešu rehabilitācija.

Izvērtējot lietas izskatīšanas gaitā konstatētos apstākļus attiecībā uz pušu mantisko stāvokli, bērna uzturēšanai nepieciešamos izdevumus, tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi 130 *euro* apmērā mēnesī dēla /pers. C/ uzturam.

Prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

Uzturlīdzekļu piedziņas prasījuma summa saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu, kā noteikts spriedumā, ir 1560 *euro* (130 *euro* reiz 12 mēneši). Valsts nodeva saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu ir 234 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta piekto daļu tiesas izdevumi valsts ienākumos attiecībā uz uzturlīdzekļu piedziņas prasījumu piedzenami tikai no atbildētāja, jo prasītāja no to samaksas atbrīvota.

Līdz ar to, no /pers. B/ par labu valstij piedzenama valsts nodeva 234 *euro* apmērā, tās samaksa veicama *Valsts kasei, Reģistrācijas nr.90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.*

Tā kā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un tiesas paziņojumu nosūtīšanu pusēm sastāda 2,89 *euro*, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par labu valstij ir piedzenami no atbildētāja /pers. B/, samaksu veicot *Tiesu administrācijai - Konta Nr. LV51TREL2190458019000; NMR 90001672316 Saņēmēja banka: Valsts kase Kods TRELLV22. Iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, Lieta Nr.C68338120.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-194., 196., 204., 204[1]. un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 130 *euro* (viens simts trīsdesmit *euro*) apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Noteikt, ka uzturlīdzekļu summa maksājama prasītājas norēķinu kontā AS "Swedbank", konta numurs /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 234 *euro* (divi simti trīsdesmit četri *euro*), samaksu veicot *Valsts kasei, Reģistrācijas nr.90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22*.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,89 *euro* (divi *euro*, 89 centi), samaksu veicot *Tiesu administrācijai - Konta Nr. LV51TREL2190458019000; NMR 90001672316 Saņēmēja banka: Valsts kase Kods TRELLV22, iemaksas mērķis:* ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, civillieta Nr.C68338120.

Dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu iesniedzami tiesas kancelejā.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt sprieduma izpildes labprātīgu termiņu daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns spriedums sastādīts 2020.gada 20.oktobrī.

Tiesnese I.Augustāne